

Krepitev zmogljivosti javnih organov za soočanje z izzivi prenove javnega stavbnega fonda

R3: CaPABle - Vključevanje v prenove javnih stavb z namenom podprtja kapacitet osebja pri podnebnih spremembah in trajnostnem prehodu.

Priporočila politik za nacionalne javne organe

maj 2024

Pripravili Združenje Gmin Polska Siec Energie Cités in Gospodarska zbornica Slovenije-Zbornica gradbeništva in
industrije gradbenega materiala Slovenije

Kazalo vsebine

Uvod v priporočila politik za nacionalne javne organe	3
Pregled projekta	3
Ozadje	3
Politična priporočila za nacionalne javne organe	4

Uvod v priporočila politik za nacionalne javne organe

V tem dokumentu so predstavljena priporočila za politike, katerih cilj je povečati zmogljivost nacionalnih javnih organov pri prenovi javnega stavbnega fonda. Ta priporočila so namenjena spodbujanju razogljičenja, izboljšanju energetske učinkovitosti ter obravnavi obstoječih izzivov in področij za nadaljnji razvoj. Pripravljena so bila na podlagi ugotovitev projekta CaPABLe, ki je vključeval obsežno zbiranje podatkov, intervjuje z deležniki, fokusne skupine in okrogle mize.

Pregled projekta

- **Naslov:** Krepitev zmogljivosti javnih organov za soočanje z izzivi prenove javnega stavbnega fonda
- **Referenčna številka projekta:** 2021-1-IT02-KA220-ADU-000035307
- **Status:** V teku
- **Datum začetka:** 01-02-2022 - **datum konca:** 31-07-2024
- **Nepovratna sredstva EU:** 332.867,00 EUR
- **Program:** Erasmus+, K2
- **Ključni ukrep:** Partnerstva za sodelovanje in izmenjavo praks
- **Vrsta ukrepa:** Partnerstva za sodelovanje v izobraževanju odraslih
- **Zajete države:** 4: Italija, Poljska, Slovenija, Grčija
- **Spletišče:** eurocapable.blogspot.com
- **Teme:** Okolje in podnebne spremembe, Ustvarjanje novih, inovativnih ali skupnih učnih načrtov ali tečajev, Zelena znanja in spretnosti

Ozadje

Gradbeni sektor ima ogromen potencial za prispevanje k okolju prijaznim praksam in blažitvi podnebnih sprememb. Cilj pobude EU Renovation Wave, ki je temelj strategije EU za rast Green Deal, je do leta 2030 podvojiti letno stopnjo energetske prenove stanovanjskih in nestanovanjskih stavb ter spodbujati temeljite energetske prenove. Javne stavbe, vključno z upravnimi, izobraževalnimi in zdravstvenimi ustanovami, so prednostna naloga zaradi možnosti znatnih prihrankov energije in ustvarjanja bolj zdravih in udobnih prostorov.

Nacionalni javni organi imajo pri tem prehodu ključno vlogo. Njihova naloga je posodabljanje zakonodajnih okvirov, omogočanje tehnične pomoči in dajanje zgleda pri spodbujanju izboljšav energetske učinkovitosti. V tem dokumentu so opisani potrebni koraki in priporočila za nacionalne organe, da bi premagali ovire in učinkovito dosegli navedene cilje.

Politična priporočila za nacionalne javne organe

Uvod:

Ta priporočila, namenjena izboljšanju procesa prenove javnih stavb, spodbujanju razogljičenja in energetske učinkovitosti ter opredelitvi obstoječih potreb in področij za nadaljnji razvoj, so bila pripravljena na podlagi rezultatov projekta CaPABLE: V primeru, da se v okviru projekta uporabi metoda, ki jo je treba uporabiti za izvedbo projekta, je treba zagotoviti, da se v okviru projekta izvedejo naslednje dejavnosti: zbiranje podatkov, izvedba intervjujev, fokusnih skupin in okroglih miz s ključnimi deležniki.

Pregled vlog centralnih območij:

Centralne (nacionalne) oblasti igrajo ključno vlogo pri spodbujanju energetske učinkovitosti in prenove stavb. Njihovo vodstvo in zakonodajni okviri so bistveni za usmerjanje nacionalnih prizadevanj ter postavljanje precedensov za lokalne in regionalne vlade.

Pomen centralnega delovanja pri prenovi stavb:

- **Nacionalna usmeritev:** Zagotavljanje enotnih smernic in politik za vse deležnike.
- **Finančna podpora:** Razporeditev sredstev in oblikovanje finančnih mehanizmov za podporo projektom prenove.

1. Izboljšanje zakonodajnega okvira:

Pregled in posodobitev zakonodajnih okvirov: Izvedite celovit pregled obstoječih zakonodajnih okvirov za zagotavljanje skladnosti z direktivami EU in nacionalnimi cilji energetske učinkovitosti, zlasti v skladu z iniciativo Renovation Wave.

Uvedba posebnih predpisov: Uvedite predpise, ki določajo energetske učinkovite standarde za javne stavbe, vključno s smernicami za doseganje statusa skoraj nič-energijskih-emisijskih stavb (sNES).

Spodbude in kazni: Vzpostavite uravnotežen sistem spodbud (kot so davčne olajšave in nepovratna sredstva) ter kazni za spodbujanje skladnosti s standardi energetske učinkovitosti.

Koristi:

- **Nižji obratovalni stroški:** Izboljšana energetska učinkovitost zmanjšuje porabo energije, kar vodi do nižjih računov za komunalne storitve.
- **Zmanjšani stroški vzdrževanja:** Kakovostne prenove podaljšajo življenjsko dobo sistemov v stavbah, kar zmanjšuje pogostost in stroške popravil.
- **Izboljšana javna podoba:** Višje ravni, ki jih je treba upoštevati, so: Vizualno prenovljene stavbe podpirajo podobo stabilne države, prikazujejo dostojni življenjski standard in skrbne investitorje.

2. Programi za krepitev zmogljivosti in usposabljanje:

Vzpostavitev programov usposabljanja: Vzpostavite programe usposabljanja za osebje centralnih organov, osredotočene na načela energetske učinkovitosti, strategije prenove stavb in uporabo inovativnih tehnologij.

Sodelovanje z izobraževalnimi ustanovami in raziskovalnimi inštitucijami: Sodelujte z univerzami in poklicnimi centri za razvoj specializiranih tečajev in certifikatov in obiščite deležnike na terenu ali dogovorite svetovalne delavnice.

Nenehno strokovno izpopolnjevanje: Zagotovite možnosti za nenehno strokovno izpopolnjevanje, da bo osebje centralnih organov na tekočem z novimi trendi in najboljšimi praksami. Spremljajte številna spletišča tujih dobrih praks prenove in se učite od najboljših.

Koristi:

- **Izboljšane veščine:** Boljše kompetence osebja vodijo k učinkovitejšemu urejanju projektov prenove.
- **Ažurno znanje:** Nenehno učenje zagotavlja, da je osebje seznanjeno z najnovejšimi tehnologijami in najboljšimi praksami.

3. Spodbujanje finančnih mehanizmov:

Omogočanje dostopa do financiranja: Omogočite dostop do različnih finančnih mehanizmov, kot so nepovratna sredstva, subvencije in nizko obrestna posojila za energetske učinkovite prenove stavb.

Kampanje za ozaveščanje: Povečajte ozaveščenost med uporabniki stavb in deležniki o razpoložljivih finančnih spodbudah in podpornih programih.

Javno-zasebna partnerstva: Raziskujte in spodbujajte javno-zasebna partnerstva za pridobitev dodatnih sredstev za velike projekte prenove. Predlagajte skladnost inovativnih finančnih virov z veljavno zakonodajo (za javne organizacije).

Koristi:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ta projekt je bil financiran s podporo Evropske komisije. Ta publikacija odraža stališča avtorja, Komisija pa ne more biti odgovorna za kakršno koli uporabo informacij v njej.

- **Povečane naložbe:** Lažji dostop do financiranja spodbuja več projektov prenove.
- **Delitev tveganj:** Javno-zasebna partnerstva razdelijo finančna tveganja in koristi, kar omogoča izvedbo velikih projektov.

4. Krepitev praks javnega naročanja:

Merila energetske učinkovitosti: Vključite merila energetske učinkovitosti v smernice za javna naročila in razpisne specifikacije.

Zelena javna naročila (GPP): Spodbujajte zeleno javno naročanje, z dajanjem prednosti energetsko učinkovitim izdelkom in storitvam.

Krožna javna naročila (CPP): Vključujte krožno javna naročila za prednostno obravnavo izdelkov in storitev, ki podpirajo krožno gospodarstvo.

Smernice in podpora: Zagotovite celovite smernice in podporo za izvajanje trajnostnih (zelenih in krožnih) strategij javnega naročanja. Nadgradite učna gradiva za Slovenijo s primeri dobre prakse: [84954 - Search \(europa.eu\)](#).

Koristi:

- **Trajnostni nakupi:** V tem primeru je treba upoštevati energetsko učinkovitost in načela krožnega gospodarstva, ki vodijo do dolgoročnih prihrankov.
- **Vpliv na trg:** V tem primeru se lahko spodbuja inovacije in razpoložljivost na trgu.

5. Mehanizmi spremljanja in poročanja:

Vzpostavitev zanesljivih sistemov: Vzpostavite zanesljive mehanizme spremljanja in poročanja za spremljanje napredka pri doseganju ciljev energetske učinkovitosti in pobud za prenovo stavb.

Standardizirani kazalniki: Razvijajte standardizirane kazalnike za merjenje prihrankov energije, zmanjšanja emisij ogljika in stroškovne učinkovitosti projektov prenove.

Transparentnost: Zagotovite preglednost in odgovornost z rednim objavljanjem poročil o uspešnosti pobud, ki jih vodijo centralni organi.

Koristi:

- **Odločanje na podlagi podatkov:** Zanesljivi podatki omogočajo boljše načrtovanje in sprejemanje odločitev.
- **Zaupanje javnosti:** Transparentnost pri poročanju gradi zaupanje javnosti in podporo za pobude za prenovo.

6. Sodelovanje in izmenjava znanja:

Sodelovanje deležnikov: Spodbujajte sodelovanje med centralnimi organi, lokalnimi vladami, industrijskimi deležniki in raziskovalnimi ustanovami za izmenjavo znanja in najboljših praks.

Mrežne platforme: Ustvarite in podpirajte platforme za mreženje in izmenjavo informacij za olajšanje učenja med vrstniki in skupnega reševanja problemov.

Skupnost prakse: Podpirajte vzpostavitev skupnostne prakse, osredotočene na energetske učinkovitost in prenovo stavb.

Koristi:

- **Deljeno strokovno znanje:** Sodelovanje izkorišča kolektivno znanje in izkušnje več deležnikov.
- **Inovativne rešitve:** Mreženje in učenje med vrstniki lahko privedeta do inovativnih pristopov in rešitev.

7. Ozaveščanje in vključevanje javnosti:

Kampanje za ozaveščanje: Zagotovite javne kampanje za ozaveščanje, da izobrazite državljane o koristih energetske učinkovitosti stavb in priložnostih za prenovo.

Vključevanje skupnosti: Sodelujte z lokalnimi interesnimi skupnostmi, nevladnimi organizacijami in mediji pri spodbujanju energetske varčnih vedenj.

Mehanizmi za povratne informacije: Pridobite povratne informacije od javnosti za informiranje o sprejemanju odločitev in zagotavljanju usklajenosti politik in pobud s potrebami deležnikov.

Koristi:

- **Informirani državljani:** Javna ozaveščenost vodi do večjega sprejemanja in podpore za projekte prenove.
- **Vključenost skupnosti:** Vključene skupnosti bolj verjetno sodelujejo pri in podpirajo pobude za energetske učinkovitost.

